

Handläggare: Camilla Kjellin
Telefon 08-508 27 996

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2012-03-06, p.8

TILLSYN AV SKOLOR OCH FÖRSKOLOR REDOVISNING AV ÅRSRAPPORT 2011

Förslag till beslut

- 1 Godkänna förvaltningens årsrapport
- 2 Översända beslutet och årsrapporten till Utbildningsförvaltningen, Södermalm och Norrmalms stadsdelsförvaltningar för kännedom

Gunnar Söderholm

Pia Winbladh Högfors

Sammanfattning

Tillsyn av alla skolor och förskolor inom Stockholms stad sker genom tillsynsbesök och informationsspridning. Både kommunala och privata verksamheter omfattas. Tillsynens mål är att successivt förbättra inomhusmiljön i stadens skolor och förskolor och därmed se till att eleverna/barnen inte utsätts för hälsorisker och inte hindras i sin utveckling eller i sitt lärande. Under 2011 besöktes 180 verksamheter och **64 %** av dem kräver uppföljning inom ett eller flera områden, och liksom tidigare år är brister gällande radon och ventilation det som är vanligast förekommande.

Inomhusmiljön i stadens skolor och förskolor förbättras både genom att miljöförvaltningen inspekterar lokalerna, samt ställer krav och uppföljande åtgärder där så behövs, och genom kontroll av hur väl verksamheternas förebyggande arbete fungerar, den så kallade egenkontrollen. För år 2011 var målet enligt förvaltningens verksamhetsplanering 200 tillsynsbesök av skolor och förskolor, 180 inspektioner genomfördes under året.

För att få en uppfattning om hur verksamhetsutövarna upplever tillsynsbesöken har miljöförvaltningen under de senaste två åren utfört enkätundersökningar. Majoriteten av dem som har besvarat enkäten under både 2010 och 2011 har varit positiva till miljöförvaltningens besök och den information de fått om miljöbalkens egenkontrollkrav inför och vid tillsynsbesöken.

Övervägande andelen av skolorna och förskolorna tycker att den informationen de fått vid besöken har hjälpt dem att förstå vad de måste göra för att leva upp till de regler som gäller för verksamheten.

Resultatet för enkätundersökningen 2011 är bättre än för 2010, med undantag av information om tillsynsavgiften. Under både 2010 och 2011 tyckte majoriteten av verksamheterna att informationen om tillsynsavgiften var lätt att förstå men andelen som ansåg att de inte fått någon information var större 2011 och en liten andel tyckte informationen var svår att förstå. Miljöförvaltningen kommer att se över rutinen för hur inspektörerna informerar om tillsynsavgiften inför och vid inspektion.

För resultatet av hela enkätundersökningen, se bilaga 1 – ”Enkät skola/förskola 2010 & 2011”

Resultat

Sedan den riktade tillsynen startade 2006 och fram till och med 2011 är statistiken jämförbar när det gäller andelen brister som behöver följas upp av miljöförvaltningen. Av alla skolor och förskolor som besöktes under 2011 har **64 %** av verksamheterna krävt uppföljning inom ett eller flera områden, vilket är en marginell skillnad i jämförelse med 2010 då ca **60 %** krävde uppföljning. Den största skillnaden 2011 i jämförelse med 2010 är att en större andel av de privata verksamheterna har krävt uppföljning i jämförelse med de kommunala. Denna skillnad syns inte i resultatet från 2010, då ca **60 %** av verksamheterna krävde uppföljning oavsett om de var privata eller kommunala. Det är framförallt andelen anmärkningar gällande radon som är högre för de privata verksamheterna och gör att **72 %** av dem har krävt uppföljning inom ett eller flera områden, i jämförelse med de kommunala där **58 %** krävt uppföljning.

SISAB som är fastighetsägare till ungefär hälften av alla skolor och förskolor i staden, främst kommunala verksamheter, utför löpande radonmätningar. Verksamhetsutövarna har möjlighet att hämta radonprotokoll via SISAB:s hemsida i databasen Webreqs. Det kan förklara att uppföljning av radon utgör en mindre andel för de kommunala verksamheterna i jämförelse med de privata.

Uppföljning av anmärkningar

Av alla besök som gjordes 2011 krävde **64 %** av alla verksamheter uppföljning inom ett eller flera områden, liksom tidigare år främst på grund av anmärkning gällande radon och ventilation. *En* verksamhet kan ha *flera* anmärkningar där uppföljning krävs.

STATISTIK ÖVER ANMÄRKNINGAR I FÖRSKOLOR OCH SKOLOR BESÖKTA 2011			
	Privata skolor och förskolor 83 st (46 %)	Kommunala förskolor och skolor 97 st (54 %)	Privata och kommunala förskolor och förskolor 180 st (100 %)
Ingen anmärkning	25 av 83 (30 %)	39 av 97 (40 %)	64 av 180 (36 %)
En eller flera anmärkningar	60 av 83 (72 %)	56 av 97 (58 %)	116 av 180 (64 %)
<i>Typ av anmärkning</i>			
Radon	42 av 83 (51 %)	26 av 97 (27 %)	68 av 180 (38 %)
Ventilation	24 av 83 (29 %)	23 av 97 (24 %)	47 av 180 (26 %)
Buller	14 av 83 (17 %)	12 av 97 (12 %)	26 av 180 (14 %)
Vattentemperatur	8 av 83 (10 %)	16 av 97 (16 %)	24 av 180 (13 %)
Fukt	3 av 83 (4 %)	2 av 97 (2 %)	5 av 180 (3 %)
Temperatur	0 av 83 (0 %)	1 av 97 (1 %)	1 av 180 (0,6 %)

Utöver de brister som kräver uppföljning kan verksamheterna få anmärkningar som de uppmanas att åtgärda inom sin egenkontroll. De vanligast förekommande anmärkningarna är avsaknad av eller ofullständiga OVK- och luftflödesprotokoll, och avsaknad av kopia på radonprotokoll.

Krav på ventilationsutredning

Det primära syftet med ventilationen i en byggnad är att ventilera bort fukt och emissioner. Otillräcklig ventilation medför högre halter luftföroreningar och fukt i inomhusluften än vid en fungerande och utifrån verksamheten anpassad ventilation. Uppmaning och förelägganden om ventilationsutredningar och åtgärder görs i de fall miljöförvaltningen har konstaterat att det föreligger risk för olägenhet för människors hälsa gällande luftkvaliteten. Otillräckliga luftflöden och höga koldioxidhalter utgör en del i helhetsbedömningen för att avgöra om ventilationsåtgärder är nödvändiga.

Andra exempel på faktorer som har betydelse för om ventilationsåtgärder är nödvändiga är; om förorenad luft tas in i lokalen, om luftströmmarna är felriktade från smutsigt till rent, till exempel om uteluft tas in från toalett och kök och därefter förs till klassrum, om enskilda rum är oventilerade eller saknar överluft där barnen/eleverna vistas stadigvarande, hur länge barnen/eleverna vistas i lokalen, vädringsmöjligheter och rutiner för vädring.

För hela årsrapporten, se bilaga 2 Årsrapport 2011 – *”Riktad tillsyn skola/förskola”*

Fortsatt arbete

Under 2012 ska 160 inspektioner utföras och därefter har alla stadsdelar besökts sedan den riktade tillsynens början 2006. Inspektioner kommer i huvudsak att utföras på Norrmalm och gymnasieskolor i olika stadsdelar som hittills inte besökts.

Trots att fler ärenden hunnit följas upp och avslutas under 2011 än föregående år, har miljöförvaltningen ändå sammanlagt 185 pågående tillsynsärenden från 2006-2010 som kräver fortsatt handläggning. Med den uppföljning som 2011 års tillsyn genererat tillkommer ytterligare ca 100 ärenden, där miljöförvaltningen inte har fått in de uppgifter som efterfrågats. Uppföljning av påtalade brister är en mycket viktig del i arbetet för att säkerställa att förskolebarnens och skolelevernas miljö förbättras. En av anledningarna till att så många ärenden är pågående är att vissa åtgärder tar lång tid att färdigställa för verksamhetsutövaren, exempelvis radonutredningar samt omfattande och kostsamma ventilationsåtgärder.

Personalomsättningen inom tillsynsområdet är också en förklaring till att uppföljning av ärenden inte hunnits med i tillräcklig omfattning, trots att fortlöpande arbete med effektiviseringar har gjorts för att förbättra tillsynen.

Enligt de nationella miljömålen ska radongashalten för stadens skolor och förskolor vara lägre än 200 Bq/m³ luft år 2010, vilket inte har uppnåtts. Det finns fortfarande verksamheter som har förhöjda radongashalter eller som inte har utfört någon radonmätning. I miljöförvaltningens register finns det totalt 1001 förskolor och av dessa har miljöförvaltningen uppgifter på utförd radonmätning för 81 %. Av de förskolor som har redovisat mätresultat är det 3 % som har mätvärden över 200 Bq/m³. I förvaltningens register finns det totalt 323 skolor och av dem har förvaltningen uppgifter på utförd radonmätning i 72 %, av dem är det 30 % som har mätvärden över 200 Bq/m³. I en del fall där höga radonvärden har uppmätts i lokalerna för skolor och förskolor kan det röra sig om utrymmen där barnen/eleverna inte vistas. Samtliga skolor och förskolor med ett värde över 200 Bq/m³ följs upp löpande av miljöförvaltningen.

Slut

Bilagor

Bilaga 1 *"Enkät skola/förskola 2010 & 2011"*

Bilaga 2 *Årsrapport 2011 "Riktad tillsyn skola/förskola"*